

Jancsák Ramóna

A gyermekek/fiatalkorúak helyzete a büntető igazságszolgáltatásban

2006 októberében jelent meg a King's College London börtönügyekkel foglalkozó központja, az International Center of Prison Studies (ICPS) tanulmánya *Gyermekek a börtönben (Children in Prison)* címmel, amely a gyermekek és a fiatalkorúak helyzetét mutatja be a büntető igazságszolgáltatásban, illetve a büntetések végrehajtása során.

E tanulmány az ICPS 14. számú útmutatója (a továbbiakban: Útmutató), melynek célja az, hogy a börtönreform-programok fejlesztése, illetve kivitelezése során hasznos tanácsokat, alternatívákat adjon az e területen dolgozók, illetve a téma iránt érdeklődő szakemberek számára. Az útmutatások minden esetben összhangban állnak a nemzetközi emberjogi egyezményekkel, különféle kulturális és politikai környezetben is alkalmazhatók, továbbá olyan javaslatokat kínálnak, melyek nagy valószínűséggel megvalósíthatók különféle szociális és gazdasági helyzetekben is. Mindamellett, hogy nem igényelnek jelentős erőforrásokat, szem előtt tartják a büntető igazságszolgáltatási rendszerek realitásait.

Az Útmutató először röviden összefoglalja a törvénnyel összeütközésbe került gyermekek/fiatalkorúak helyzetét, ezt követően kísérletet tesz a fiatal bűnelkövetőkkel kapcsolatos problémákör több fontos részletének kifejtésére. (Fontos megjegyezni, hogy míg az Útmutatóban a 18. év alatti fiatalokra a „gyermek” kifejezés vonatkozik, addig jelen dolgozat a korosztály megnevezésére a „gyermek” és a „fiatalkorú” kifejezéseket egyaránt – gyakran szinonimaként – használja.)

Összefoglalás

– Az ENSZ egyezménye a gyermekek jogairól (Convention on the Rights of the Child) definíciója a 18 éven aluli személyeket gyermekeknek tekinti.

– A törvénnyel összeütközésbe került gyermekeket/fiatalkorúakat a világ számos országában nyomorúságos körülményekkel rendelkező javítóintézetekbe vagy börtönökbe zárják.

– A nemzetközi emberjogi egyezmények előírják, hogy a gyermekekre/fiatalkorúakra a felnőttektől eltérő rendszer vonatkozzon, őket külön kell fogva tartani, a letöltendő büntetés a legutolsó eszközt jelentse, a lehető legrövidebb ideig tartson, illetve, hogy a különféle büntetési megoldások mindig a fiatalkorúak érdekeihez alkalmazkodjanak.

– A gyermekek/fiatalkorúak intézeteinek/intézményeinek minden esetben elsődlegesen nevelési céllal kell működniük.

– Jogszabályi reformok szükségesek, hogy a nemzeti törvények minden esetben összhangban álljanak a nemzetközi egyezményekkel, illetve hogy a fiatal bűnelkövetők számára különálló igazságszolgáltatási rendszer működjön.

– A törvénnyel összeütközésbe került gyermekek/fiatalkorúak védelmében a következő típusú erőfeszítéseket tehetjük: a letartóztatás utáni kiváltásuk a rendőrsről, az elítélt fiatalok számára alternatív elhelyezés biztosítása, a letartóztatási, fogvatartási helyszínek körülményeinek javítása, illetve jogi védelem elrendelése a bírósági tárgyalások alkalmával.

A gyermekek/fiatalkorúak és az igazságszolgáltatás

A törvénnyel összeütközésbe került fiatalok a világ számos pontján durva és erőszakos bánásmódtól szenvednek. A rendőrségi fogdában felnőttekkel együtt tartják őket fogva, a bíróságra jogi védelem nélkül kerülnek, elítélik, börtönbe, korrekciós központba küldik őket, ahol a körülmények gyakran embertelenek, megalázóak és veszélyesek is számukra.

A gyermekeket/fiatalkorúakat gyakran büntethetőségi korhatáruk elérése előtt is börtönben, rendőrségi fogdában vagy egyéb hasonló intézményben tartják fogva. Sok esetben a koruk sem beazonosítható, mert semmilyen személyazonossági okmánnyal nem rendelkeznek.

Marie Wenham 2004-es tanulmányában (An outside chance: street children and juvenile justice – an international perspective) úgy véli, hogy az utcán élő fiatalkorúak nagy valószínűséggel kerülnek összeütközésbe az igazságszolgáltatással, a diszkrimináció és a túlélésre kényszerítő körülmények miatt, függetlenül attól, hogy egyáltalán elkövettek-e bűncselekményt vagy sem. Az elavult szabályozásnak köszönhetően enyhe (gyakran „túlélési”) bűncselekményekért, mint például lopás, visszaélés, koldulás vagy csavargás miatt tartóztatják le őket, majd igen súlyos büntetéseket is kaphatnak.

Számos országban a gyermekek/fiatalkorúak a felnőttek számára fenntartott börtönökben töltik büntetésüket, vagy a börtön olyan szárnyában, ahová a felnőtt elítéltek is beléphetnek. Az ilyen szituációk a gyermekek/fiatalkorúak számára a szexuális zaklatás kockázatát jelentik. Néhány országban bevett szokás, hogy a tinédzser fiúk alvószobájába egy idősebb férfi elítéltet helyeznek el, olyan megfontolásból, hogy az felügyeletet, útmutatást és támogatást jelenthet számukra. Elfogadhatatlannak minősül az a gyakorlat, melyben az egyik elítélt felügyeletet gyakorolhat egy másik felett; továbbá a visszaélés veszélye ilyen esetekben igen komolyan tekinthető.

Sajnos még a gazdag országok büntető igazságszolgáltatási rendszereiben is találunk olyan elemeket, amelyek ellentmondásban állnak a nemzetközi emberjogi egyezményekkel. Olyan intézetekben/intézményekben tartják fogva a gyermekeket/fiatalkorúakat, melyek sokkal inkább büntető, mint rehabilitációs jellegűek, és a fogvatartottak súlyos mentálhigiénés problémáira sem biztosítanak kezelést.

Matthew Mosk tanulmánya (Juveniles in Maryland Jail Imperiled) szerint a Baltimore City Fiatalkorúak Büntetőintézetében – az intézet megnyitásától számított után egy éven belül – végzett független vizsgálat kimutatta: a bentlakó 106 fiatalkorú életveszélyes, biztonsági és egészségügyi kockázatot jelentő körülmények között él. A feltárt körülmények rendkívüli mértékben hasonlítottak Maryland állam két ré-

gebbi fiataikorúak büntetőintézetéhez. Az Egyesült Államok Igazságügyi Minisztériuma 2004 áprilisában figyelmeztette Maryland államot, hogy a vizsgált intézetek a legalacsonyabb büntetés-végrehajtási szabványnak sem felelnek meg, illetve a fogvatartottak alapvető jogai sem teljesülhetnek.

Világszerte tapasztalható, hogy a társadalom legszegényebb rétegeiből származó fiatalok – különböző cselekmények miatt – rendkívül nagy arányban kerülnek szembe a büntető igazságszolgáltatással. A fiataikorúak börtönében, a nevelőintézetekben, a rehabilitációs központokban és a gyermekotthonokban találhatók a társadalom leg hátrányosabb helyzetű fiataljai, és a rendszerek igen kevés, vagy semmiféle védelmet nem biztosítanak számukra a kegyetlen bánásmód és az erőszak ellen. Sok felnőtt elítélt már megjárta javítóintézeteket és a fiataikorúak börtönét, a fiataikorúak intézetében töltött idő gyakran csak a kezdete egy börtönbüntetések között leélt életnek.

Az Amnesty International egyik 2001-es jelentése a dél-amerikai viszonyról szól. A tanulmány – többek között – arról számol be, hogy a Paraguay fővárosában, Asunciónban található Panchito Lopez Fiataikorúak Büntetőintézete a tűz martalékává vált. A tűz az elítéltek ellenállása során gyulladt ki, amikor egy társuk miatt tiltakoztak, akit egy börtönőr lelőtt. (Nem az első eset volt, hogy a fiatalok tüzet gyújtottak tiltakozásul az őket sújtó bánásmód ellen.) A 2001. július 25-én történt tüzeset idején az intézet 240 fiataikorú lakója 80 férőhelyre volt összezsúfolva. Legnagyobb részüket el sem ítélték még bűncselekményükért, csak vizsgálati fogságban voltak. Közülük sokan hónapokat, akár éveket is vártak a bírósági tárgyalásra a mocskos és hihetetlenül túlszűfolt cellájukban, amelyben többnyire illemhely és tisztálkodási lehetőség nem volt. Néhány zárkában egy ágyra három fő jutott, és a hőmérséklet akár hetekig is 40 fok feletti volt.

Meglehetősen kevés büntető igazságszolgáltatási rendszer felel meg a fiataikorúakra vonatkozó nemzetközi törvények előírásainak. Az ENSZ Gyermekjogi Egyezménye (Convention on the Rights of the Child) meghatározása a 18 év alatt személyt gyermeknek tekint (kivéve, ha a nemzeti jogi meghatározás eltér ettől). Ez alapján minden 18 év alatti személyre vonatkozik az egyezményben előírt védelem, és ez a védelem kiterjed azokra is, akiket bűncselekménnyel vádolnak, emiatt elítéltek vagy börtönbüntetésüket töltik. A nemzetközi egyezmények legfőbb irányelve, hogy a gyermeket/fiataikorúakat nem szabad börtönbüntetésre ítélni, kivéve, ha egyáltalán nem létezik más megoldás, és fogva tartásuknak a lehető legrövidebb ideig kell tartania. A Gyermekjogi Egyezményen felül más ENSZ irányelvek is taglalják a büntető igazságszolgáltatási rendszerbe kerülő fiatalok bánásmódjának részleteit, illetve nyíltan kimondják, hogy a letöltendő szabadságvesztés kizárólag a legutolsó megoldásként jöhet szóba.

Az ENSZ Minimum Szabályainak 13. pontja kimondja hogy „(1) Az előzetes letartóztatás kizárólag indokolt esetben és a lehető legrövidebb ideig alkalmazható; (2) Ahol csak lehetséges, az előzetes letartóztatást ki kell váltani alternatív megoldással, mint például családban vagy nevelőintézetben történő intenzív elhelyezéssel, felügyelettel.”

Az UNICEF 2004-es becslése szerint több mint egymillióra tehető a letöltendő szabadságvesztésre ítélt gyermekek/fiataikorúak száma világszerte.

A fiatalokat fiatalokként kell kezelni

A nemzetközi egyezmények azt is egyértelműen kinyilatkoztatják, hogy a büntetőeljárás alatt álló fiatalok eljárási folyamataiban a „gyermek” státusz mindenképpen a korosztály sebezhető mivoltát hivatott megvédeni. A gyermekekre/fiatalkorúakra vonatkozó igazságszolgáltatási rendszerben az adott fiatal korára és sebezhetőségére különös figyelmet kell szentelni – a folyamat minden egyes lépésében. A döntéshozatalkor minden esetben a fiatal érdekét, nevelését kell szem előtt tartani. A fiatalkorúak intézeteinek/intézményeinek nevelő és reformáló célzatúnak, nem pedig büntető jellegűnek kell lenniük. Mindezek ellenére néhány országban az előzetes letartóztatásban álló fiatalkorúak körülményei megegyeznek a felnőttekéivel, ügyési döntés alapján nem fogadhatnak látogatókat, és hónapokat is tölthetnek előzetesben a bírósági tárgyalás megkezdéséig.

Az ICPS 2004-es missziós tanulmánya a szudáni fiatalkorú bűnelkövetők előzetes letartóztatását vizsgálta. A jelentés szerint a gyakorlatot a következők jellemezték:

- erőszakos eljárás a letartóztatáskor és őrizetbe vételkor, embertelen eljárás a nyomozás során, például kivallatás a beismerő vallomásért;
- a letartóztatáskor nem mindig hangzik el, hogy a fiataloknak joguk van jogi védelmükhöz, illetve a szegények számára igen nehéz ügyvédet szerezni;
- késedelemmel tájékoztatják a fiatalokat és a szülőket a látogatás tilalmáról. Gyakran a bírósági tárgyalásig hosszú idő telik el, eközben a gyermek/fiatalkorú felnőttekkel van összezárva, nincs lehetősége tanulásra, egészségügyi ellátásra, megfelelő étkezésre. Igen kicsi, szűkös, sötét cellák és embertelen körülmények.

A büntetőjogi felelősség korhatára

A büntetőjogi felelősség alsó korhatára az a kor, amely fölött az egyén a cselekedetiért büntető felelősségre vonható, illetve, ha bűnösnek találták, a törvény szerint kiszabott büntetésben részesül. Országoként nagymértékben eltérő a gyakorlat azon életév betöltésére vonatkozóan, melytől büntetőjogilag felelősségre vonhatóak a fiatalok. A büntetőjogi felelősségre vonhatóság legalsó határa, néhány, 10 millió vagy a feletti 18 évnél fiatalabb gyermeket számláló országban:

Banglades 7	Indonézia 8	Korea 12	Japán 14
India 7	Skócia 8	Marokkó 12	Oroszország 14
Nigéria 7	Irán** 9	Algéria 13	Vietnám 14
Pakisztán 7	Fülöp-szigetek 9	Franciaország 13	Egyiptom 15
Dél-Afrika 7	Anglia 10	Kína 14	Argentína 16
Thaiföld 7	Ukrajna 10	Németország 14	Brazília*** 18
USA* 7	Törökország 11	Olaszország 14	

* Az adott állam határozza meg, de a legtöbb szövetségi államban 7 év.

** Lányok számára 9, fiúk számára 15 év.

*** A büntetőjogi felelősség hivatalos korhatára, viszont a gyermek bűnelkövetőre 12 éves kortól már a fiatalkorúak szabályozása vonatkozik.

A büntetőjogi felelősség korhatárának emelése olyan reformnak tekintendő, mely a gyermekeket/fiatalkorúakat kiemeli a büntetőjog és a végrehajtás területéről, és a problémákkal küszködő fiatalokat a megfelelő szociális vagy gyermekjóléti intézmények felé irányítja.

A Pekingi Szabályok 4.1 pontja szerint: „A büntetőjogi felelősség korhatárának ifjúságvédelmi koncepcióját felismerő büntetőjogi rendszerekben az alsó korhatárt nem szabad túl alacsonyra szabni – az érzelmi, intellektuális és mentális fejlettség szempontjai miatt.”

A magasabb büntető felelősségi korhatárt (14–18 év) alkalmazó országok nem szükségszerűen bánnak jobban a törvénnyel összeütközésbe került fiatalokkal, vagy tisztelik jobban az emberi jogokat, mint az alacsonyabb korhatárral (például 8-10 év) rendelkező államok. Ezekben az országokban a törvényszegő fiatalokat általában a gyermekjóléti rendszer fogadja be a büntető igazságszolgáltatás helyett, viszont itt is fennáll a veszélye, hogy a törődést és védelmet igénylő gyermekeket az otthonuktól elszakítják vagy a kapcsolataikat korlátozzák. Ilyen esetekben az erőszakos vagy embertelen bánásmód veszélye ugyanúgy fennáll.

A fiatalkorúak büntető igazságszolgáltatásának különválasztása

A fiatalkorúakkal, a felnőttektől eltérő rendszerben kell foglalkozni. A különálló rendszer azért szükséges, mert a fiatalok:

- nem valószínű, hogy megértik a jogi és bírósági eljárásokat, a büntetések kiszabását;
- különleges védelemre szorulnak a sebezhetőségük miatt;
- nem érzik a személyes felelősvállalás szükségességét a cselekedeteikért;
- inkább rehabilitációs, mint a büntetésre irányuló eljárás szükséges számukra.

A fiatalkorúak számára különleges intézkedések szükségesek a letartóztatáskor és a rendőrségen is. Kíváncsok, hogy a kihallgatás során a szülők vagy más felnőtt segítők is jelen legyenek. Amennyiben a fiatalkorút bíróság elé állítják, a bíróságnak külön fiatalkorú vagy gyermekvédelmi részleggel kell rendelkeznie szakirányú bírákkal, illetve biztosítani szükséges a gyermek jogát, hogy a jogi képviselőt kaphassanak.

Emilia Mugnai írásában (*Serves you right! Playing populist politics with children who kill*, 2001.) felidézi azt az esetet, amikor az EU Bírósága megállapította, hogy az Egyesült Királyság megsértette az Emberi Jogok Európai Egyezményét (nevezetesen a megfelelő bírósági tárgyaláshoz való jog pontját), mivel Thompson és Venables (mindkettő 11 éves) vádlott a felnőtt bíróságon és a hozzá kapcsolódó felnőtt jogi eljárásban kapott ítéletet.

A fiatalkorúakat fogva tartó intézeteknek, intézményeknek lehetőleg minél kevésbé szabad a börtönökre hasonlítaniuk. Minden nemzetközi egyezmény kimondja, hogy az ilyen intézetek, intézmények elsődleges célja a nevelés és oktatás, továbbá a fiatalkorúak bűnözésmentes életre való felkészítése. Figyelembe kell venni az adott fiatal életkorát, illetve a bűnözői hajlamát, mely esetlegesen arra készíti, hogy

felnőtt korában is bűnöző életet éljen. A külvilággal való kapcsolattartásra nagy gondot kell fordítani, illetve erre a fiatalokat ösztönözni kell. A fogva tartás alatt szerzett iskolai bizonyítványon nem szabad feltüntetni, hogy azt büntetőintézet állította ki.

Brian Woods és Kate Blewett 2001-es dokumentumfilmje (Kids behind bars) pozitív példaként említi az ankarai fiataikorúak börtönét: „Egyből szembeötlő: nincsen tekintélyt parancsoló főkapu, nincsenek magas falak a tetejükön szögesdróttal, és a dolgozók sem járnak hatalmas kulcsomókkal. Ha egy fiataikorú igazán meg akar szökni, nem túl sok minden tartóztatja fel. A fogvatartottak fele egyébként is mindennap kijár az intézetből, vagy a helyi iskolákba tanulni, vagy környékbeli munkahelyekre dolgozni.” Ha a szökés mellett döntenének, kedvezményeiket elvesztve zárt intézetbe kerülnének. Az ott szabadságvesztésüket töltő fiúk legtöbb esetben súlyos bűncselekmény, gyilkosság vagy nemi erőszak miatt vannak – jellemzően öt év-nél hosszabb időre – elítélve.

A visszaélések megelőzése érdekében biztosítani kell az ügyészi felügyelet, az ügyvédek, a gyermekvédő egyesületek és az emberjogi szervezetek szabad bejárását a fiataikorúak intézeteibe, a fiataikorúak adat- és titokvédelemhez való jogának szem előtt tartásával.

A büntető igazságszolgáltatási rendszerbe kerülés megelőzése

Sok ország gyakorlatában megfigyelhető az a gyakorlat, hogy arra törekednek: minél több gyermek/fiataikorú elkerülhesse a büntető igazságszolgáltatási rendszerbe jutást, és a kezelésükre sokkal alkalmasabb gyermekjóléti intézmények felé irányítsák útjukat. Az elterelés már a fiatalok letartóztatásakor, amikor a rendőrségre viszik őket, megkezdődhet. Ebben a szakaszban szociális munkások vagy gyermekjóléti szervezetek önkéntesei segítenek a rendőrségnek a családtagok vagy a gyermek problémájának kezelésére képes szervezet felkutatásában. Számos országban létezik ilyen elterelési program, ami a rendőrség teljes együttműködésével zajlik és különböző eljárásmódokból áll.

Nicolien Jacobs-du Preez tanulmánya (The application of the United Nations Standard Minimum Rules on Juvenile Justice in an African context. 2001.) azt bizonyítja, hogy a fiataikorúakra vonatkozó a Minimum Szabályok Afrikában is érvényesülhetnek. Példának Namíbiát hozza fel, amely 1990-ben ratifikálta a Gyermekjogok Egyetemes Egyezményét. 1994-ben egy igazságügyi fórum alapult meg a törvénnyel összefüggésbe került fiatalok helyzetének kezelésére. A szervezet tagjai minisztériumokból, civil szervezetekből és önkéntes jelentkezőkből álltak. A szervezet kísérleti programja a tárgyalás előtti elterelési folyamatok bevezetése volt, a fiataikorúak bebörtönzésének csökkentése céljával. A program másik fő rendeltetése a gyermekek elkülönítése a felnőttektől a rendőrségi fogdáknak további célja, pedig az előzetesből való elterelés felgyorsítása, és a fiataikorúnak a családjához illetve felügyelőhöz küldése.

A fiataikorúak szabadon bocsátásának folyamata is igen fontos terület függetlenül attól, hogy előzetes letartóztatás vagy kiszabott büntetés alatt állnak. Ezen a te-

rületen jogi szaktudás szükséges, hogy a bíróságot meggyőzzük: a gyermeket/fiatalkorút engedjék szabadon az előzetesből, vagy hogy ne kapjon letöltendő szabadságvesztést.

Az UNICEF 2004-es jelentése szerint „A Kambodzsai Börtön Társaság gyermekvédelmi egysége által nyújtott jogi segítségnyújtással sikerült több fiatalkorút is felmentetni vagy kiszabadítani a letartóztatásból, és több szolgáltatás – többek között az oktatás is – elérhetővé vált számukra.”

A fiatalkorúak büntetőintézetbe kerülésének alternatívái

Az, hogy a fiatalkorúak elkerüljék a büntetés-végrehajtási intézetbe jutást, sajnos nem minden esetben mutatkozik áldásosnak. A nevelési, egészségügyi vagy gyermekjóléti intézmények a fiatalkorúak igényeit és problémáit jobban képesek kezelni. Néhány igazságügyi rendszerben már egészen fiatalokkal szemben is komoly büntetéseket szabnak ki, ezért szükséges az intézetek számára alternatív megoldások kilátásba helyezése. Fiatalkorúak esetén alkalmazott alternatívák lehetnek:

- különböző típusú felügyelet gyakorlása szociális munkások, nevelőtisztek, vagy a helyi közösség kijelöltjei által;
- a helyi közösség számára végzendő társadalmi munka, bocsánatkérés az áldozatoktól, azok valamilyen típusú kárpótlás az áldozatok számára.

Léteznek olyan igazságszolgáltatási rendszerek, ahol már sikerült alkalmazni olyan módszereket, amelyek segítenek a törvénnyel összeütközésbe került fiatalkorúakra vonatkozó büntetési rendszerek hátrányainak leküzdésében.

A BBC Crime Site, Crime Fighters: Justice, the Children's Hearing. 2003. ismerteteli szerint Skócia egyedülálló módon képes kezelni a fiatalkorú elkövetőket. A fiatalkorúakat nem büntetendő bűnözőkként kezelik, hanem olyan problémákkal küszködő fiatalembereként, akiket – és akik problémáin segíteni lehet egész család bevonásával. Együtt kell megjelenniük egy megbeszélésen, ahol három hivatalos személy van jelen, az úgynevezett ifjúsági bizottság. A bizottság tagjai képzett jogi szakemberek, akik az ifjúságvédelmi munkát önkéntes alapon vállalják.

Mindamellet, elsődleges szempont az, hogy minél kevesebb fiatalkorú kapjon letöltendő szabadságvesztést, fontos a fiatalkorúak számára fenntartott börtönök fejlesztése is. A fogvatartási körülmények fejlesztésére a következő lehetőségek állnak:

- a fiatalkorú és felnőtt elítéltek elkülönítése, gondoskodás a biztonságukról, új börtönszárny kialakítása, vagy a már létező szárny átalakítása „gyermekbarát” környezetté, a felnőtt elítéltek belépésének megakadályozása;
- nevelő személyzet, akik segítenek a fiataloknak a problémáik megoldásában, és felkészítik őket a külvilági életre,
- olyan személyzet, aki képes a megfelelő szintű oktatás és nevelés megvalósítására, és a kapcsolatteremtés elősegítésére a külvilággal,
- olyan rendszerek kialakítása, melyek lehetővé teszik a fiatalkorúak kapcsolattartását a családjukkal, illetve segítséget nyújtanak a családnak a fiatalkorú hazaérkezésének felkészülésére.

Az UNICEF adatai szerint a következő jóléti tevékenységek léteznek a teheráni Fiatalkorúak Korrekciós és Rehabilitációs Központja szervezésében:

- kirándulások szervezése erdőkbe, tengerpartra, hegyvidékbe, történelmi helyszínekre és régi háborús övezetekbe országszerte,
- külsősök és elítéltek közötti atlétikai versenyek szervezése az intézményen kívül, az egészséges verseny és pozitív attitűd fejlesztése érdekében,
- más intézmények, mint például uszodák, edzőtermek, mozik, parkok, boltok látogatásának engedélyezése.

Az olyan országokban, ahol a gyermek/fiatalkorú bűnelkövetőkre a felnőttkével megegyező jogrendszer vonatkozik, a nemzetközi törvényi előírások és emberjogi egyezmények követelményei szerint különálló jogszabályokat kell megalkotni. A jogi kereteket is meg kell alapozni, melyek biztosítják a fiatalkorúak jogi védelmét az egyes eljárások során. A fiatalkorú elkövetőkre vonatkozó jogrendszer reformja egy hosszú távú program, mely megköveteli a rendőrség, a bíróságok és a társadalom támogatását is.